

jutorul trebuințelor noastre prin ceea ce se numește *ventilațiune naturală*, care înlocuiește ventilațiunea artificială prin aparate.

Am arătat într'un articol precedent că păreții casei trebuie să fie permeabili pentru ca să fie sănătoși. Intr'adevăr, de și la prima vedere ni-se pare ciudat, primenirea aerului se face mai mult prin păreții casei de cât prin crepăturile ferestrelor și ușilor. Scim că apa pătrunde prin păreți. Scim d'asemene că păreții din spre crivêt, dacă nu sunt bine tencuiți, devin umezi la fața di'năuntru. Dacă apa pătrunde așa de ușor prin păreți, apoi de ce să nu trecă printr'inșii și aerul, carele este mult mai ușor și mai subțire decât apa?

Primenirea aerului obținută prin păreții casei este cu atât mai mare, cu cât păretele e mai poros, cu cât e mai mare diferența de temperatură dintre aerul din afară și cel din lăuntru, și cu cât vântul sufă mai cu tărie în spre păretele respectiv. S'a constatat că printr'un părete nisipos, de mărime de 1 metru pătrat, trece în timp de 1 oră în termen de mijloc peste 3 metri cubici de aer. Dacă căldura din lăuntru e cu 20° mai mare decât cea din afară, primenirea aerului este de două ori așa de mare. Nu trebuie însă a perde din vedere că, după cum am amintit într'alt loc, vâpsela cu oleiu și egrasia păreților împedecă aprópe de tot ventilațiunea naturală prin păreții casei.

Să credea mult timp că numai înmulțirea acidului carbonic prin respirațiune strică aerul din casă. S'a constatat însă că omul poate suferi în aerul din casă fără nici o pagubă pentru sănătatea sa o cantitate de acid carbonic de 1%, o cantitate ce nu se adună nici o dată în împrejurări obișnuite. Ceea ce necurătesce aerul și-l face vătămător sănătății sunt mai mult mirosurile sau gazurile dezvoltate prin exalațiunile plămânilor și pelei și prin necurătenia hainelor și rufelor, și, fiind-că aceste mirosuri nu se pot măsura esact, învătății constată necurătenia aerului din camerele locuite după cantitatea de acid carbonic ce ele conțin, căci acest gaz se înmulțesc în proporțiunea în care cresc și acele mirosuri nesuferite. Știința a constatat că aerul este curat și sănătos când el nu conține acid carbonic mai mult de 1 la mie. Pentru profani nasul e cel mai bun măsurător, de cum va el nu e maltratată prin tabac sau parfamuri, căci el ne arată când este trebuință de a se primeni aerul din casă.

Precum ne ferim de bucatele falsificate și otrăvite, tot așa ar trebui să fugim și de aerul stricat, căci aerul curat este cel mai necesar nutriment. Pe când însă mâncarea bucatelor falsificate e urmată îndată de pedepsa convenită, pe atunci respirarea aerului stricat nu ne înbolnăvesce așa de curând, și din a-

castă cauză nu'i dăm importanța meritată. Cu toate acestea sunt destule motive pentru a privi în aerul stricat, în care trăesc mai ales clasa muncitoare, urzitorul unui șir de boale cronice grele. Dacă intrăm érna în odăița unui sérac, locuită de familia sa numerosă, nu arare-ori simțim în puțin timp durere de cap, grétă, amețeli și chiar o stare febrilă. Oare nu va fi și mai mult vătămăta sănătatea celor ce sunt condamnați, din di în di și din an în an, să respire aceste mirosuri nesuferite?! Este deci lucru firesc când constatăm că arestanții îngrămădiți în închisori strimte îngălbinesc și se înbolnăvesc de atac, că mortalitatea și morbiditatea cresec între soldații siliți a dormi în casarme prea mici în raport cu numărul lor, și că scrofulosa, rachitismul și tuberculosa și caută victimele mai ales printre populațiunea sermană, unde nu arare-ori veți dormind câte 7—10 persoane într'o odăiță de 4—5 pași. Otrăvirea încetă a sângelui, scrofulosa copiilor, anemia (ingălbinierea) ferelor, nedesvoltarea și îngustimea peptului băeților, durerea de cap cronică a femeilor, s'ar putea înlătura în mare parte, dacă am da mai multă atențiune primenirii aerului din locuință spre a'l avea tot d'una curat.

(va urma).

Dr. Octaviu Blasianu.

PENTRU AGENȚIA NAȚIONALĂ POLITICĂ

Mi se spuse ieri: citește *Voința Națională* de la 12 Iunie și vei vedea până la ce punct decade un „scrib» de la acea fôie.»

Capătaiu acel număr și citii.

Critica, ca să-i dă critică, nu-i însoțită de nici o nutură; nesemnată, neapărat trece sub mărețele auspicii ale oficiului redacțiunii. Și, de... atita murdărie în redacția *națională*, nu prea socotem, nici noi și, poate, nici onor compania... municipală din București.

Ca să stai de vorbă cu surugiul, ai să dai peste redacție, și dând peste redacția *națională*, ne vom găsi ia față cu politica *națională*, și de așa silogism mă îngrozesc....!

E o lepră întregă și numărul ăsta de gazete, cari tot ciocănesc într'una, capul colecțiștilor. Ba unele de ele, *Gazeta Sătenului*, în loc să și cate numai de cultura câmpului, mai reinviază câte puțin, și în satean, simțul demnității, amorțit, de alt-minteri, de vécuri.

Și pentru a atrage o privire gingașe a mai marelui, vre-un corector, stîndu-i de cap culegătorul, căci lipsea după *vestita convențiune consulară*, un spațiu, se agață de *Gazeta Sătenului*. Era indeferent ori-ce număr; și, în pornire nemei, No. 9 An. III.

Șigur, vedend umplutura din *Natională*,

ai crede în vr'o critică judițoasă, într'o critică care ar fi meritată vr'o semnătură. Autorul *stupidității*, nu a rivnit, se vede la o cinste obștească. Corupt ca și mijlocul în care se află, insultă după paravanul *național*, scuipând puțin, poate,—de mai are vre-o lécă de simț,—la nemerniciile lumii și la felul mocirlei morale în care trebuie să se tăvălescă, ca să pótă câștiga o atențiune, cu perspectivă, din partea *Camarillei*.

Și în adevăr, nu-i puțin să zărești ochiul *Camarillei* îndreptându-se voios cătră tine! Inșă ca să ai acest semn de bună-voință, trebuie să fii într'o corupțiune și destrăbălare morală în adevăr noroióasă.

Camarilla, epitet adoptat de d-l N. Fleva, cu o reflexiune matură, este denumirea cea mai proprie.—Cuvântul de și Spaniol, Francezii l-au împrumutat pentru a înfiera coteria curtizanilor, de pe timpul lui Carol X, și cari avéu o înrăurire absolută, atât asupra afacerilor publice cât și asupra voinței capului statului.

Redacția acestei foi, recunoște un fapt, fapt pe care îl mărturisește: anevoința de a întrebuița tot-d'a-una termeni populari, sau, mai lămurit, trebuința de a nu ne folosi, de cât de termeni românești și în adevăr românești.

A cui e vina însă? Negreșit nu atât a noastră cât a mijlocului social în care ne-am aflat și ne aflăm. În familie, ca și în scólă, în cărțile naționale ca și în societate, nu ne lovim de cât de scâlciturile limbei. Sunt dar, cea ce e mediul, suntem însă puțin mai îndreptați, căci nu ni se pôte tăgădui, de și cu multe silinți, dar totuși am pășit în tranziție și nu o ducem mai departe cu scâlciatura. Chiar la ómenii mai pătrunși și mai pricepuți în ale limbei, găsim răul ăsta, cu atât mai mult noi vom fi greșiți.

Chiar D-nii de la *Naționala* de ce seriu străinisme, barbarisme, neologisme, dacă nu din greutatea de a scrie corect românește. Ori, în politică merge alt-fel? Ori e buba că: în românește n'ar putea făuri atâtea jocuri de vorbe și frase.

A falsifica pênă și textul scrierei, a arunca în față și erorile de tipar, pentru ca să tragă de pěr o încheere anticipată, e nedemn și rușinos.

În redacția *Voinței Naționale*, în biuroul acestei societăți generale de asigurare mutuală, a căror quasi-tablete, nu le întâlnim de cât numai la funcționarii camarilei, e cu neputință să ne străduim mintea, e virtuală cu totul închipuirea noastră că ar putea să se fi strecurat vre-un om de cinste.

Și-apoi biuroul *naționalei* duce mare grijă de bieții săteni. Are teama să nu fie, orecum, speculați, căci: cum alt fel ar fi putut vieții atâta timp >Gazeta Sătenului>?

Ori fi sutele și pôte miele de funcționari,

pe care îi jefuiți nu numai cu reținerile etc. ci și cu abonamentele siluite, cari întrețin revista? Doar n'o fi ca la d-vóstră pe acasă!...

Revista noastră se ține cu sudoarea noastră. Dar *Camelota* d-vs. cu traiul anelidelor!.....

Y.

Coroșpondența particulară a Gazetei Sătenului

STAREA RECOLTELOR ÎN MEHEDINȚI

T.-Severin 1886 Iunie 23.

Stimate d-le Redactor,

'Mi permit de a vă adresa aceste rânduri, căroră vă rog să bine-voiți a le face loc în precioșă revistă ce dirijați.

Recoltele în general stau bine. Grâul e frumos, afară de unele locuri din împrejurul orașului unde 'l am vădut scurt în paiu și cu spicul ne spornic. Porumbul de și la început părea că suferă din cauza secetei a început să dea în spre bine și promite o recoltă favorabilă. Secara și orđul sunt satisfăcătoare. Secerarea orzului a început de vr'o dece zile.

Pe aici în tot județul, era o secetă îngrozitoare până pe la sfârșitul lui Maiu când a cădut prima plóe. De atunci a mai plouat în câte-va rënduri, dar a bătut și piatra care în multe localități a adus pagube însemnate, așa la Rogova și în alte comune viile și recoltele au fost distruse aprópe cu desăvărșire.

În apropierea orașului dealurile Trestenicu, Sorgutova, Poroina, Bistrița și chiar Orevița, — cel renumit pentru vinurile sale, — au fost apărute de acéstă mánie naturală așa că se speră róde îmbelșugătoare dacă nu cum-va speranțele cultivatorilor vor fi înșelate tocmai când vor fi aprópe de a se realiza.

La Baia de aramă și prin prejur de asemenea s'a întâmplat consecințe regretabile.

* * *

Anul trecut obținusem producțiuni colosale de țuică ceia ce a făcut că